İkilemelerin ve Pekiştirmeli Kelimelerin Yazımı

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **İkileme:** Anlamı güçlendirmek ya da anlatımı etkili kılmak için iki kelimenin yan yana kullanılmasıdır: yavaş yavaş, eş dost, az çok, eski püskü, şırıl şırıl.
- **İkileme türleri:** Aynı kelimenin tekrarı (ağır ağır), eş ya da yakın anlamlı kelimeler (doğru dürüst, eş dost), zıt anlamlı kelimeler (aşağı yukarı, er geç), biri anlamlı biri anlamsız kelimeler (çoluk çocuk, eğri büğrü), "m" ile kurulanlar (kitap mitap), yansıma kelimeler (çıtır çıtır) ve arasına ek girenler (yan yana, baş başa).
- **İkilemelerin yazımı:** İkilemeler **ayrı** yazılır; aralarına **virgül ya da kısa çizgi konmaz**: "yavaş yavaş" doğru, "yavaş, yavaş", "yavaş-yavaş", "yavaşyavaş" yanlıştır.
- **Pekiştirmeli kelime:** Bir kelimenin ilk hecesine m, p, r, s seslerinden biri eklenerek anlamı güçlendirilir: masmavi, kapkara, tertemiz, sımsıcak, dosdoğru.
- **Pekiştirmelerin yazımı:** Pekiştirmeli kelimeler **bitişik** yazılır: "yemyeşil" doğru, "yem yeşil" yanlıştır. Bazılarında araya "a" ya da "e" sesi girer: sapasağlam, yapayalnız, güpegündüz, çepeçevre.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Aşağıdaki cümlelerdeki ikilemelerin altını çiziniz.
a) Çocuklar bahçede neşe içinde koşup oynuyor, kahkahalar tatlı tatlı yükseliyordu.
b) Misafirler akşama kadar baş başa oturup sohbet etti.
c) Eski püskü ayakkabılarını bir türlü atmak istemiyordu.

2 Aşağıdaki kelimelerin **pekiştirmeli** biçimlerini yazınız.
a) mavi: ..... b) kara: ..... c) temiz: ..... ç) sıcak: ..... d) doğru: .....

3 Aşağıdaki ikilemelerden hangisinin yazımı **doğrudur**?
A) yavaş, yavaş B) yavaş-yavaş C) yavaş yavaş D) yavaşyavaş

4 Aşağıdaki pekiştirmeli kelimelerden hangisinin yazımı **yanlıştır**?
A) yemyeşil B) bembeyaz C) sap sarı D) kıpkırmızı

5 Aşağıdaki ikilemeleri türlerine göre eşleştiriniz.
1) ağır ağır 2) az çok 3) çoluk çocuk 4) şırıl şırıl
a) Zıt anlamlı kelimelerle kurulmuş
b) Yansıma kelimelerle kurulmuş
c) Aynı kelimenin tekrarıyla kurulmuş
ç) Biri anlamsız kelimeyle kurulmuş

6 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.
(…) İkilemeler bitişik yazılır.
(…) Pekiştirmeli kelimeler bitişik yazılır.
(…) İkilemelerin arasına virgül konmaz.
(…) "Masmavi" kelimesi bir ikilemedir.

7 Aşağıdaki cümledeki yazım yanlışını bulup doğrusunu yazınız.
"Kardeşim kitaplarını **düzgün-düzgün** rafa dizdi."

8 "Uzun", "yeni" ve "sıkı" kelimelerini pekiştirerek birer cümlede kullanınız.

9 Aşağıdaki boşlukları uygun ikilemelerle tamamlayınız.
a) Yağmur ..... yağıyordu. (yansıma)
b) Sınıfa ..... girdik. (aynı kelimenin tekrarı: "sıra")
c) Bu işi ..... bitireceğiz. (zıt anlamlı: "er" ile)

10 Aşağıdaki kelimelerden hangisi **pekiştirmeli** bir kelime **değildir**?
A) dopdolu B) apaçık C) taptaze D) çiçekçi

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Aşağıdaki tabloda yazımı doğru olanların yanına **D**, yanlış olanların yanına **Y** yazınız; yanlışların doğrusunu yazınız.

Cümle	D/Y	Doğru yazım
Misafirler yanyana oturdu.		
Güneş gökyüzünde pırıl pırıl parlıyordu.		
Kek fırından mis, mis kokarak çıktı.		
Dedem ağır ağır yürüyordu.		

12 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **pekiştirmeli** bir kelime yanlış yazılmıştır?

A) Yapa yalnız kalmaktan korkuyordu.
B) Oda darmadağın olmuştu.
C) Gökyüzü masmaviydi.
D) Elleri buz gibi, sımsıkı yumrukluydu.

13 Pekiştirmeli kelimelerin yapılışını "temiz" ve "sağlam" kelimeleri üzerinden açıklayınız.

14 Aşağıdaki paragraftaki **ikilemeleri** ve **pekiştirmeli kelimeleri** ayrı ayrı yazınız.
"Sabah erkenden kalktık, tertemiz bir havada dağ yoluna çıktık. Yol yer yer çamurluydu. Tepeye vardığımızda karşımızda yemyeşil bir vadi uzanıyordu. Kuşlar cıvıl cıvıl ötüyordu."

15 "m" sesiyle kurulan ikilemeleri (kitap mitap gibi) hangi anlamı katmak için kullanırız? Bir örnek cümle yazınız.

16 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme, **zıt anlamlı** iki kelimeden oluşmuştur?

A) Doğru dürüst bir cevap veremedi.
B) Tıkır tıkır çalışan bir saat aldı.
C) Yavaş yavaş karanlık çöktü.
D) Aşağı yukarı yarım saat bekledik.

17 Aşağıdaki kelimelerden pekiştirmeli olanları doğru yazımıyla yazınız.
çepe çevre güpegündüz kıp kırmızı büsbütün sim siyah

18 Aşağıdaki cümlede yazım yanlışı olan kelimeleri bulup düzeltiniz.
"Çocuklar, sapa sağlam köprünün üstünden koşa, koşa geçti."

19 Aşağıdaki ikilemelerden hangisi **eş ya da yakın anlamlı** iki kelimeden oluşmuştur?

A) er geç B) eş dost C) kitap mitap D) paldır küldür

20 İkilemelerin anlatıma kattığı etkiyi aşağıdaki iki cümleyi karşılaştırarak açıklayınız.
a) Yağmur yağıyordu.
b) Yağmur şakır şakır yağıyordu.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **yazım yanlışı yoktur**?

A) Kitapları üst-üste yığmıştı.
B) Masmavi denizde yavaş yavaş yüzdük.
C) Bembeyaz kar, yavaş, yavaş eriyordu.
D) Yem yeşil çayırda koşuşturduk.

22 Bir öğrenci yazısında şu cümleleri kurmuştur:
"Odam tertemizdi. Kitaplarım dosdoğru dizilmişti. Kıyafetlerim üst üste katlanmıştı. Pencereden sımsıcak bir güneş giriyordu."
Bu metinde kaç pekiştirmeli kelime ve kaç ikileme vardır?

A) 3 pekiştirme, 1 ikileme
B) 2 pekiştirme, 2 ikileme
C) 4 pekiştirme, 0 ikileme
D) 1 pekiştirme, 3 ikileme

23 Aşağıdaki paragrafı yazım kurallarına uygun biçimde yeniden yazınız.
"Çiçekler yem yeşil yapraklarıyla sıra, sıra dizilmişti. Kelebekler kanat-kanat uçuşuyordu."

24 Aşağıdaki kelime gruplarından hangisinde verilen iki kelimenin **ikisi de** doğru yazılmıştır?

A) apaçık – yan-yana
B) sırılsıklam – çoluk çocuk
C) dos doğru – ağır ağır
D) mas mavi – baş başa

25 Aşağıdaki kelimeleri pekiştirmeli ya da ikileme olarak kullanarak, konusu "bir yaz akşamı" olan 3 cümlelik bir paragraf yazınız.
sıcak – yavaş – kırmızı – tatlı

26 "Pekiştirmeli kelimeler de ikilemeler gibi anlamı güçlendirir. Öyleyse ikisi de ayrı yazılır." diyen bir arkadaşınıza ne cevap verirsiniz?

27 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirmeli kelime, anlamı **güçlendirmek** yerine cümleye **uygun düşmeyen** bir biçimde kullanılmıştır?

A) Susuzluktan dudakları kupkuru olmuştu.
B) Kar yağınca her yer bembeyaz oldu.
C) Yepyeni bisikleti on yıllık olduğu için sık sık bozuluyordu.
D) Pencereden masmavi denizi seyrettik.

28 Aşağıdaki tabloyu uygun örneklerle doldurunuz.

İkileme türü	Örnek
Aynı kelimenin tekrarı	
Zıt anlamlı kelimeler	
Yansıma kelimeler	
Araya ek girmiş	

29 Aşağıdaki metinde **ikisi ikileme, biri pekiştirme** olmak üzere yazımı yanlış üç kelime grubu vardır. Bunları bulup doğrularını yazınız.
"Kapıdan içeri girdiğimde herkes karşı-karşıya oturmuş sohbet ediyordu. Masada taze-taze kurabiyeler vardı. Annem sım sıcak bir gülümsemeyle beni karşıladı."

30 Pekiştirmeli kelime ile yapılmış bir cümle ve aynı anlamı ikilemeyle veren bir cümle yazınız. (Örnek: kapkara – kara kara)

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**